Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Grigorii Cazacu)
Dosarul nr.2a-1312/23
(2-22081899-02-3a-08022023)

D E C I Z I E

26 aprilie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Angela Braga şi Viorica Mihaila
Grefier Cristian Adam

examinând, în şedinţă publică, cererile de apel declarate de către apelanta Agenția Proprietății Publice și de către persoana terță Constantin Calistru, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 noiembrie 2022, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dinu Sorocovici împotriva Agenției Proprietății Publice privind anularea ordinului de încetare a contractului individual de muncă, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant cu achitarea premiilor și altor plăți cu titlul de stimulare, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. Pe data de 09 iunie 2022, reclamantul Dinu Sorocovici, reprezentat de avocatul Alexandru Iachimciuc, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Proprietății Publice privind anularea Ordinului nr.10-P din 14 martie 2022 privind încetarea contractului individual de muncă al ***** Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, restabilirea reclamantului Dinu Sorocovici, în funcția ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, încasarea salariului restant cu achitarea premiilor și altor plăți cu titlul de stimulare, încasarea prejudiciului moral în mărime de 150000 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii a invocat faptul că la 08 august 2011, în temeiul contractului managerial între fondator şi administratorul întreprinderii de stat cu nr.09, Dinu Sorocovici a fost angajat în funcția ***** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”. Conform pct.8.1 valabilitatea

contractului a fost stabilită pentru perioada de la 08 august 2011 pînă la 08 august 2016.
Afirmă că prin Acordul adițional nr.1 din 08 august 2016 la Contractul nr.09 din 08 august 2011, termenul a fost modificat pînă la 09 august 2021.
Prin Ordinul nr.30-P din 05 august 2021 a fost încetat contractul cu nr.09 din 08 august 2011. La fel, în temeiul ordinului dat, Dinu Sorocovici a fost angajat în funcția ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, pînă la numirea unui ***** prin concurs, sau al altui *****, dar nu mai mult decât pentru 5 ani.
Punctează că la 05august 2021 în temeiul contractului individual de muncă al ***** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală” cu nr.25, Dinu Sorocovici a fost angajat în funcția **********.
Prin Ordinul nr.10-P din 14 martie 2022 a fost încetat contractul cu nr.25 din 05 august 2021. Ordinul a fost fundamentat pe prevederile art.263 lit.c) şi art.266 Codul muncii, art.200 alin.(1) Cod Civil, art.7 alin.(3) din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală, Regulamentul cu privire la organizarea şi funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.902/2017, pct.8.2 subpct.6) lit.j), 1) pct.9.1 al contractului individual de muncă nr.25 din 25 august 2021 şi deciziile Consiliului de administrație al întreprinderii.
Susține că analizând Ordinul Agenției Proprietății Publice nr.10-P din 14 martie 2022, la temeiul de fapt şi de drept, coroborând datele speței, la cadrul legal aplicabil, consideră că acesta este neîntemeiat şi nefondat, motiv pentru care se solicită anularea acestuia, cu restabilire reclamantului în funcție, încasarea salariu, a drepturilor sale privitor la sporuri stimulări şi alte premii, care nu au fost achitate pe motivul sancționării, prejudiciului moral, şi a cheltuielilor de judecată.
Susține că temei al emiterii Ordinului au servit prevederile art.263 lit.c), şi art.266 Codul muncii, art.200 alin.(1) Cod Civil, art.7 alin.(3) din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală, Regulamentul cu privire la organizarea şi funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.902/2017, pct.8.2 subpct.6) lit.j), 1) pct.9.1 al contractului individual de muncă nr.25 din 25 august 2021 şi deciziile Consiliului de administrație al întreprinderii.
Afirmă că la emiterea ordinului angajatorul a omis, că în esență Dinu Sorocovici nu putea fi eliberat din funcție pentru următoarele motive, fapt neglijat de către autoritatea emitentă. Susține că ordinul nu este justificat legal, fiind contrar prevederilor art.263 lit.b) Codul Muncii, care stabilește, că, „contractul individual de muncă încheiat cu conducătorul unității poate înceta în caz de: b) emitere de către organul abilitat sau proprietarul unităţii a ordinului (dispoziţiei, deciziei,

hotărârii) întemeiat juridic de încetare a contractului individual de muncă înainte de termen.
Menționează că pentru perioada 05 martie 2022 – 16 martie 2022, Dinu Sorocovici s-a aflat în concediu medical de boală. La caz, fiind relevante, prevederile art.86 alin.(2) Codul muncii, care statuează, că nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical, în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, în concediu de maternitate, în concediu parţial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani, în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de la 3 la 4 ani, în perioada îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești, precum şi în perioada detaşării, cu excepţia cazurilor de lichidare a unităţii.
Susține că potrivit practicii constante a instanţelor naționale, pe perioada concediului medical, Dinu Sorocovici, nu putea fi eliberat din funcție, astfel, la emiterea ordinului contestat prin prezenta, semnatarul a admis un abuz, or, eliberarea s-a făcut contrar prevederilor legale.
Relevă că potrivit proceselor-verbale la ședințele Consiliului de Administrație a Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, în temeiul Ordinului nr.7 din 13 ianuarie 2022, au participat Viorica Cojuhari, în calitate de președinte al consiliului de administrație fiind delegată din cadrul Agenției Proprietății Publice, Victor Cociug, în calitate de membru al consiliului de administrație, delegat de Agenția Proprietății Publice, şi Daniela Chișlaru, membru al consiliului de administrație, la fel delegat de Agenția Proprietății Publice. Astfel, rezultă că în cadrul consiliului au participat şi adoptat hotărâri 3 membri delegați ai Agenției Proprietății Publice, contrar prevederilor art.8 alin.2^1 al Legii nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală, care statuează, că „reprezentanții unei singure autorități publice centrale nu pot constitui o majoritate în consiliul de administrație/comisia de cenzori a întreprinderii de stat.” La caz, invocă că Consiliul Întreprinderea de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală” are 5 membri, iar faptul, că Agenția Proprietății Publice şi-a delegat 3 reprezentanți în cadrul consiliului, reprezintă o sfidarea a principiului guvernării transparente, şi reprezintă în sine elementele unui abuz.
Invocă, că corelând cele invocate, apreciază că la caz, argumentele prezentate în temeiul prezentei acţiuni sunt în măsură să răstoarne prezumția de legalitate a ordinului contestat, fapt pentru care acţiunea este pasibilă admiterii cu anularea în tot a Ordinul nr. 10-P din 14 martie 2022 privind încetarea contractului individual de muncă al ***** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală” cu restabilirea lui Dinu Sorocovici, în funcția deținută, inclusiv cu achitarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, şi acordarea unui premiu pentru satisfacție echitabilă drept recompensă pentru eliberarea ilegală.

Afirmă că conform art.225 alin.(2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar, d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege. Declară că în condiţiile speţei, prin emiterea ordinului contestat, reclamantul a fost ilegal eliberat din funcție, motiv pentru care instanţa urmează a anula ordinul contestat, cât şi a-i restabili drepturile încălcate. Menționează că restabilirea drepturilor urmează a fi operate prin restabilirea în câmpul muncii a reclamantului.
Declară că repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă: b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Totodată, partea reclamantă consideră, că instanţa de judecată urmează a încasa şi un prejudiciu moral în valoare de 150000 lei. Cuantumul dat, este justificat prin faptul că autoritatea pîrîtă ilegal a încetat contractul de muncă. în concluzie, urmează a fi punctat, că fără a fi beneficia de efectele cadrului legal, pentru o acțiune în spiritul apărării proprietății statului şi onorării cu bună-credință a obligațiilor de serviciu, reclamantul ilegal eliberat, motiv pentru care acesta urmează a fi restabilit în drepturile sale, inclusiv acordarea unui prejudiciului moral eficient.
Solicită anularea Ordinului nr.10-P din 14 martie 2022 privind încetarea contractului individual de muncă al ***** Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, restabilirea reclamantului Dinu Sorocovici în funcția ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, încasarea salariului restant cu achitarea premiilor și altor plăți cu titlul de stimulare, încasarea prejudiciului moral în mărime de 150000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Poziţia instanţei de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 noiembrie 2022, acțiunea a fost admisă parțial. S-a anulat Ordinul Agenției Proprietății Publice nr.10-P din 14 martie 2022 cu privire la încetarea contractului individual de muncă al ***** Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”. S-a dispus restabilirea lui Dinu Sorocovici, în funcția ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”. S-a încasat din contul Agenției Proprietății Publice, în beneficiul reclamantului Dinu Sorocovici, salariul pentru absența forțată de la muncă, începând cu data de 09 iunie 2022 până la data restabilirii în funcție, precum și a altor plăți

cuvenite pentru exercitarea funcției ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, conform Legii. S-a menționat că hotărârea, în partea încasării unui salariu mediu pentru absența forțată de la muncă, se execută imediat. Hotărârea, în partea restabilirii lui Dinu Sorocovici în funcția ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, se execută imediat. În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d.44, 74-80).

3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 noiembrie 2022, s-a corectat eroarea mecanică admisă în dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 17 noiembrie 2022, fiind indicată în mod eronat data de 09 iunie 2022 corect fiind însă din data emiterii actului administrativ contestat și anume 14 martie 2022 (f.d.45).

Solicitarea apelantului:

4. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 24 noiembrie 2022 prin intermediul poștei electronice, ulterior în original, reprezentantul **apelantei Agenția Proprietății Publice**, Cristina Procopovici, în baza procurii nr.129/05 din 23 noiembrie 2022, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 noiembrie 2022, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.
5. Pe data de 14 decembrie 2022, **Constantin Calistru**, a depus cerere de apel și de atragere în proces, solicitând atragerea sa în proces în calitate de terț, admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral, cu dispunerea întoarcerii executării.
6. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost distribuită spre examinare în ordine de apel judecătorului raportor Anatolie Minciuna în mod automat-aleatoriu pe data de 08 februarie 2023 (f.d.101).
7. Prin încheierea protocolară a instanței de apel din 22 februarie 2023, s-a atras terțul Constantin Calistru (f.d.147).
8. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2023, s-a declinat competența de la examinarea în ordine de apel, a cauzei civile nr.3a-185/23, la cererea de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, înaintată de Dinu Sorocovici, prin intermediul avocatului Alexandru Iachimciuc către Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea ordinului privind încetarea contractului individual de muncă, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant cu achitarea premiilor și altor plăți cu titlul de stimulare, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de

judecată, în favoarea judecătorilor completelor specializate în materie civilă de drept comun ale Curții de Apel Chișinău (f.d.152-156).

9. Potrivit fișei de repartizare repetată a dosarului, cauza civilă a fost distribuită spre examinare în ordine de apel judecătorului raportor Ana Panov în mod automat-aleatoriu pe data de 04 aprilie 2023 (f.d.158).

Argumentele părţilor:

10. În motivarea apelului declarat de **apelanta Agenția Proprietății Publice**, a invocat faptul că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată, incompatibilă cu standardele legalității şi temeiniciei unui act judecătoresc, în rezultatul aplicării eronate a normelor de drept material şi procedural, precum şi din cauza neelucidării circumstanțelor pricinii, fiind pasibilă de a fi casată.

Relevă că la emiterea Ordinului 10-P, Agenția Proprietății Publice a ținut cont de prevederile art.200 alin.(1) Cod civil, potrivit căruia administratorul poate fi eliberat din funcție prin hotărâre a organului competent al persoanei juridice conform temeiului prevăzut de lege sau contract, precum şi fără invocarea unui motiv, fără termen de preaviz. În contextul dat, cadrul normativ existent determină dreptul organului competent (Agenția Proprietății Publice) de a emite actul, fără invocarea motivelor şi fără termen de preaviz. În cazul în care între administrator şi persoana juridică există un raport juridic de muncă, eliberarea din funcție conform alin.(1) atrage încetarea contractului individual de muncă din aceeași dată. Dispozițiile legislației muncii nu pot fi invocate pentru a contesta hotărârea de eliberare din funcție a administratorului. În cazul în care eliberarea din funcție a administratorului, pentru care s-a invocat un temei prevăzut de lege sau contract, nu se încadrează în acel temei, administratorul poate cere instanţei să constate că a fost eliberat din funcție fără invocarea unui motiv, dar nu poate contesta, din acest motiv, hotărârea de eliberare din funcție a administratorului. Subsecvent, posibilitatea revocării fără temei a administratorului este un efect direct al faptului că raporturile dintre administrator şi persoana juridică sunt raporturi de mandat, legislația muncii fiind de aplicare subsidiară sau, poate fi inaplicabilă. Această concluzie reiese din art.177 alin. (6) Cod civil, care prevede că raporturilor juridice dintre persoana juridică şi administrator li se aplică dispozițiile legale cu privire la reprezentare şi mandat dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel. Prin urmare, este necesară trimiterea la prevederile legale cu referire la contractul de mandat, anume acelea care reglementează rezoluțiunea contractului de mandat şi revocarea mandatului. Astfel, art.1499 alin.(1) Cod civil prevede că oricare din părţi poate să declare rezoluțiunea contractului de mandat oricând şi fără motive. Revocarea mandatului este echivalentă cu rezoluțiunea contractului de mandat.

Subliniază că posibilitatea revocării mandatului rezidă în caracterul *intuitu personae* al contractului respectiv, care se manifestă atât la formarea contractului, cât şi pe parcursul executării sale, şi care presupune încrederea mandantului în mandatar într-o măsură suficientă pentru ca mandantul să îi permită mandatarului să formeze voința sa juridică şi să angajeze efecte juridice ce se vor produce în patrimoniul mandantului. Întrucât această încredere este esențială şi pentru executarea contractului de mandat, dispariția ei din orice cauză îi permite mandantului să înlăture forța obligatorie a contractului de mandat. Totodată menționează că, aceeași prevedere este învederată şi în contractul individual de muncă nr.25 din 05 august 2021, pct.8.2 subpct.6) lit.j), l) şi pct.9.1 potrivit cărora, în cazul pierderii încrederii fondatorului față *****ul interimar ca urmare a unor acţiuni sau inacțiuni ale acestuia, administratorul este eliberat din funcție, iar contractul este reziliat din inițiativa fondatorului până la expirarea termenului de valabilitate a contractului. Ca reflex al pierderii încrederii pe care o avea în mandatar, mandantul poate revoca *ad nutum* contractul de mandat. Concluzionând, chiar dacă între părţi este încheiat un contract individual de muncă, legislația civilă urmează să se aplice în mod prioritar. Mai mult decât atât, luând în considerație faptul că calificarea unui contract nu se face doar după titlul acestuia, ci după conținut, oricum natura raporturilor juridice este una de mandat. Pe cale de consecință, chiar dacă părțile încheie un contract individual de muncă, administratorul nu se va bucura de protecția oferită de Codul muncii.

Menționează că instanța într-un mod absolut de neînțeles a dispus încasarea din contul Agenției Proprietății Publice, în beneficiul reclamantului Dinu Sorocovici, salariul pentru absența forțată de la muncă, or, Dinu Sorocovici nu a fost/este angajat al Agenției Proprietății Publice, ultima deține calitatea de fondator al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, or calitatea de fondator nu presupune preluarea drepturilor şi obligațiilor întreprinderii fondate, acestea fiind două entități diferite, cu bugete diferite cu drepturi şi obligații distincte. Astfel, conform prevederilor articolelor 1, 6, 7 din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală, întreprinderea de stat poartă răspundere pentru obligaţiile sale împreună cu toate bunurile ce le dețin cu drept de proprietate. În context, fondatorul (Agenția Proprietății Publice) nu poartă răspundere pentru obligațiunile întreprinderii, pe care a înființat-o. Fondatorul nu are dreptul să intervină în activitatea operativă a întreprinderii de stat/municipale după încheierea şi înregistrarea contractului individual de muncă cu administratorul, cu excepţia cazurilor prevăzute de legislație, de statut şi de contract.

Suplimentar menționează că potrivit prevederilor de la art.184 alin. (2) Cod civil, membrul (fondatorul) persoanei juridice nu răspunde pentru obligaţiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligaţiile membrului

(fondatorului). Respectiv, Agenția Proprietății Publice nu poartă răspundere pentru obligațiunile întreprinderii. În același timp, potrivit clauzelor contractului individual de muncă al ***** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală” nr.25 din 05 august 2021, salariul administratorului se achită din contul mijloacelor întreprinderii.
Punctează că prima instanţă a aplicat eronat normele de drept procedural, or, potrivit articolelor 205, 216, 219 Cod administrativ, la examinarea acţiunii în contencios administrativ, instanţa de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză. Totodată, dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanţei de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces. Astfel, omisiunea instanţei de a atrage terțul (Întreprinderea de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”), nu poate fi imputată pârâtului.
Referitor la aprecierea instanţei precum că „Ordinul nr.7 din 13 ianuarie 2022 „Cu privire la modificarea Ordinului nr.241 din 28 mai 2021” prin care a fost desemnat Consiliul de administrație al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală” a fost emis contrar prevederilor art.8 alin.(2^1) al Legii nr.246/2017” este apreciată de Agenția Proprietății Publice, ca depășirea limitelor solicitărilor, or reclamantul nu a solicitat constatarea ilegalității ordinului menţionat supra.
Totodată, Agenția Proprietății Publice, notează că, prezenta cauză a fost examinată de către completul de judecată în materie civilă de contencios administrativ, cu încălcarea competenței jurisdicționale materiale, fapt ce impune casarea integrală a hotărârii instanţei. În acest sens, evidențiază că, din analiza materialelor dosarului, este evident că, obiectul examinării în prezentul litigiu constituie pretențiile formulate de Dinu Sorocovici față de Agenția Proprietății Publice privind anularea Ordinului nr.10-P din 14 martie 2022 privind încetarea contractului individual de muncă al ***** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului şi altor plăţi cu titlu de stimulare, încasarea din contul Agenției Proprietății Publice a prejudiciului moral în mărime de 150000 lei şi a cheltuielilor dc judecată. Consideră că examinarea respectivelor pretenții, ține de competența instanţei de drept comun. Or, raporturile de serviciu pentru funcția *****, nu au apărut în baza unui act administrativ individual de numire în funcția publică, emis în condiţiile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică şi statutul funcționarului public, cu atât mai mult că nici procedura de numire în funcție nu este reglementată prin legea menționată supra. În această ordine de idei, din prevederile art.8 alin.(7) lit.n), art.9 alin.(1) lit.t), alin.(2), (6)-(7) din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală; articolelor 259-260, 263, 266

Codul muncii, în coroborare cu probatoriul cauzei, rezultă că administratorul întreprinderii de stat, se numește în funcție în baza legislației muncii, încheind contract individual de muncă pe un termen limitat, astfel că raporturile de muncă ale reclamantului/intimat nu sunt reglementate conform Legii nr. 158/2008. Iar în așa circumstanțe, litigiile apărute în cadrul exercitării atribuțiilor de către administratorul întreprinderii de stat, sunt de competența instanţei de drept comun. Acest deziderat este confirmat prin aceia că funcția de director al întreprinderii de stat, nu este inclusă în Anexa nr.1 al Legii nr.155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice. Cu titlu de practică judiciară, menționează că prin încheierile din 24 februarie 2021 cauza nr.2ac-15/21 şi din 16 februarie 2022 cauza nr.2ac-35/22, Curtea Supremă de Justiție, s-a expus privitor la faptul că examinarea litigiilor în care raporturile de serviciu nu apar în baza unui act administrativ de numire în funcție publică, emis în condiţiile Legii nr.158/2008, sunt de competența instanţei de drept comun.
Reiterează că obiectul litigiului în prezenta speță, reprezintă raporturi juridice de drept privat la care participă autoritatea publică şi reclamantul/intimat. Subsecvent, Agenția Proprietății Publice consideră că nu era de competența Judecătoriei Chişinău (sediul Rîșcani) examinarea acţiunii deduse judecății şi prin prisma art.199 Cod administrativ, instanţa specializată în materia contenciosului administrativ urma să- şi decline competența.
Având în vedere cele menționate supra, în conformitate cu prevederile art.2 alin.(3) lit.a) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod nu se aplică raporturilor juridice de drept privat la care participă autoritățile publice.
Solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată depusă de Dinu Sorocovici, să fie respinsă ca neîntemeiată.

11. În motivarea apelului declarat de **persoana terță Constantin Calistru**, a invocat faptul că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind ilegală şi pasibilă de a fi casată integral.

Menționează că potrivit pct.9.1. din Contractul individual de muncă nr.25 din 05 august 2021, încheiat dintre Dinu Sorocovici şi Agenția Proprietății Publice, contractul este valabil de la data 10 august 2021 până la numirea administratorului selectat prin concurs sau a altui *****, dar nu mai mult de 5 ani. Respectiv, instanţa de fond nu a ținut cont de faptul că contractul sus menţionat a avut un caracter determinat, întrucât valabilitatea lui depindea de circumstanțele în care organul competent urma să numească un alt administrator sau un *****. Astfel, întrucât la data de 15 martie 2022 subsemnatul, Constantin Calistru a fost numit în calitate de ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, fapt ce pe cale de consecință a şi servit încetarea

contractului individual de muncă al intimatului şi respectiv fiind lipsită de temei juridic contestarea Ordinului nr.10-P din 14 martie 2022.
Susține că un alt aspect important, ce urmează a fi specificat este faptul că potrivit art.1 din Legea cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală nr.246/2017, întreprinderea de stat este persoana juridică care desfăşoară activitate de întreprinzător în baza bunurilor proprietate de stat transmise ei în administrare şi/sau ca aport în capitalul social şi în baza proprietății obținute de aceasta în rezultatul activității economico-financiare. Astfel, Întreprinderea de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală” este o persoană juridică de drept privat care desfăşoară activitate de întreprinzător (comercială), fondatorul căreia este Statul şi-i sunt aplicabile prevederile Codului civil.
Punctează că Codul muncii stabilește norme aplicabile conducătorilor persoanelor juridice, inclusiv norme care reglementează modul de încetare a contractelor individuale de muncă, semnate între persoanele juridice şi conducătorii-administratorii acestora, odată cu intrarea în vigoare, la data de 01 martie 2019, a prevederilor art.200 din Codul civil în redacția modificată prin Legea nr.133/2018, acestea din urmă se vor aplica prioritar raporturilor dintre administratori şi persoana juridică şi în acest sens, inaplicabilitatea prevederilor legislației muncii este opozabilă instanţei în virtutea principiului preeminenței dreptului. Aşadar, luând în considerare prevederile art.200 din Codul civil, administratorul nu este în drept să conteste în instanţa de judecată revocarea sa din funcție, invocând protecția prevederilor din Codul muncii, atât timp cât, prin prisma acestei norme de drept, este inadmisibilă anularea revocării administratorului, la caz a intimatului, controlul judiciar al revocării prin prisma prevederilor legislației muncii, fiind exclus expres.
Dreptul de administrare a persoanei juridice este un drept recunoscut de lege persoanei juridice, motiv din care delegarea exercitării acestui drept, ține de discreția exclusivă a persoanei juridice și în acest sens, intimatul nu poate pretinde instanței de judecată autorizarea exercitării administrării Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, contrar voinței acesteia, prevalându-se de dreptul la muncă. Deci, revocarea administratorilor fiind *ad nutum* este exceptată controlului judiciar, întrucât este o atribuție care aparține exclusiv organelor cărora legea le-a acordat-o.
Afirmă că administratorul eliberat din funcție, nu poate contesta revocarea propriu-zisă din funcție, iar instanţa de judecată nu poate decide măsura revocării administratorului, astfel, controlul judiciar al revocării fiind exclus, iar dreptul instanţei de a impune administrarea persoanei juridice, contrar voinței organelor de conducere, lipsește. Prin urmare, în contextul circumstanțelor expuse este evident faptul că instanţa de fond, prin anularea ordinului nr.10-P din 14 martie 2022 şi restabilirea lui Dinu Sorocovici în funcția ********** al Întreprinderii de Stat

Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, a intervenit în activitatea de administrare a întreprinderii în favoarea instituirii administrării persoanei juridice contrar voinței fondatorului, ceea ce denotă o încuviințare judiciară de preluare ostilă a administrării. Astfel, instanţa de fond urma să aplice raportului litigios prevederile Codului civil, însă s-a bazat concluzia sa doar pe prevederile Codului muncii. Consideră că neaplicând prevederile Codului civil raportului litigios, a reprezentat, de fapt o eschivare evidentă de aplicare a legii.
Punctează că potrivit actelor prin care se atestă relațiile dintre administratorul interimar Dinu Sorocovici cu angajatorul, se reține că acestea sunt reglementate de Legea cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală, Codul civil, Codul muncii, iar Legea cu privire la funcția publică şi statutul funcționarului public nefiind aplicabilă raportului respectiv. Reieșind din prevederile articolelor 1, 2, 308 din Codul civil, cât şi din conținutul Contractului individual de muncă al intimatului acest litigiu este unul de drept comun şi urma a fi judecat de instanţa de judecată specializată în materie civilă, fapt ce denotă că actul judecătoresc contestat a fost pronunțat cu încălcarea normelor de drept procedural, ce reglementează competența jurisdicțională pentru acţiunea în contencios administrativ. Luând în considerare prevederile actelor normative la care s-a făcut referire supra în raport cu circumstanțele pricinii, consideră că hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 17 noiembrie 2022 a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material şi procedural, cu o apreciere arbitrară a probelor şi argumentelor invocate şi cu o constatare insuficientă a circumstanțelor cauzei, fapt ce a declanșat soluționarea eronată a raportului litigios.
Solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărârii și emiterea unei decizii noi de respingere integrală a cererii de chemare înaintată de Dinu Sorocovici.

12. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantei Agenția Proprietății Publice, Cristina Procopovici, în baza procurii nr.129/05 din 23 noiembrie 2022, a solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Reprezentantul persoanei terțe Constantin Calistru, Veronica Calistru, în ședința instanței de apel, a solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.
Avocatul Alexandru Iachimciuc, în interesele intimatului Dinu Sorocovici, în ședința instanței de apel, a solicitat admiterea cererii de apel depusă de Agenția Proprietății Publice, pe motiv că a fost încălcată competența.

Aprecierea instanţei de apel:

13. Audiind participanții la proces, analizând şi studiind materialele pricinii, Colegiul conchide că cererile de apel sunt pasibile de admis cu casarea hotărârii primei instanțe pe motivul încălcării normelor de drept procedural,

restituind pricina spre rejudecare la Judecătoria Chişinău, sediul Centru, din următoarele considerațiuni.

14. Conform art.385 lit.d) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanţe şi să trimită pricina spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i) Cod de procedură civilă. La solicitarea participanților la proces, instanţa de apel poate trimite pricina spre rejudecare în prima instanţă în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă.
15. În baza art.388 alin.(1), lit.i) Cod de procedură civilă, se consideră încălcare sau aplicare eronată a normelor de drept procedural, iar hotărârea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă ***cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale***.
16. Instanța de apel atestă că, obiectul litigiului, așa cum a fost formulat în cererea de chemare în judecată este anularea Ordinului nr.10-P din 14 martie 2022 privind încetarea contractului individual de muncă al ***** Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, restabilirea reclamantului Dinu Sorocovici, în funcția ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, încasarea salariului restant cu achitarea premiilor și altor plăți cu titlul de stimulare, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.
17. Colegiul atestă că Dinu Sorocovici, a fost angajat în funcția ***** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, în temeiul contractului managerial nr. 09 din 08 august 2011, încheiat între Fondator și Administratorul Întreprinderii de Stat.
18. Conform prevederilor art.9 alin.(2) din Legea nr.246/2017 din 22 noiembrie 2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, candidat la funcția ***** al întreprinderii de stat/municipale poate fi orice persoană fizică care a activat în funcție de conducere cel puțin 4 ani.
19. Conform prevederilor art.8 alin.(7) lit.n) din Legea nr.246/2017 din 22 noiembrie 2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Consiliul de administrație selectează prin concurs candidatura administratorului întreprinderii de stat și o propune fondatorului spre desemnare. Regulamentul-model cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției vacante ***** al întreprinderii de stat se aprobă de Guvern.
20. Conform prevederilor art.259 din Codul muncii, drepturile și obligațiile conducătorului unității în sfera raporturilor de muncă sânt reglementate de prezentul cod, de alte acte normative, de documentele de constituire ale unității și de contractul individual de muncă.

21. Conform prevederilor art.260 alin.(1) și (2) din Codul muncii, contractul individual de muncă cu conducătorul unității se încheie pe durata indicată în documentele de constituire ale unității sau pe un termen stabilit în contract prin acordul părților. Legislația în vigoare sau documentele de constituire ale unității pot prevedea proceduri speciale ce vor preceda încheierea contractului individual de muncă cu conducătorul unității (organizarea concursului, alegerea sau numirea în funcție).
22. Conform prevederilor art.9 alin.(1) lit.t) din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, stabilește că administratorul reprezintă organul executiv unipersonal al întreprinderii de stat/municipale și poartă răspundere pentru neexecutarea sau executarea neconformă a atribuțiilor stabilite în contractul individual de muncă al administratorului.
23. Conform prevederilor art.9 alin.(6), (7) din Legea citată, în cazul în care administratorul întreprinderii de stat a admis încălcarea legislației în vigoare, consiliul de administrație propune fondatorului sancționarea sau eliberarea din funcție a acestuia. În cazul în care administratorul întreprinderii municipale a admis încălcarea legislației în vigoare, consiliul de administrație/autoritatea executivă propune fondatorului sancționarea sau eliberarea din funcție a acestuia.
24. Conform prevederilor art. 263 din Codul muncii prevede că, în afară de cazurile de încetare a contractului individual de muncă în temeiurile prevăzute de prezentul cod şi de alte acte normative, contractul individual de muncă încheiat cu conducătorul unităţii poate înceta în caz de: a) eliberare din serviciu a conducătorului unităţii debitor în conformitate cu legislaţia cu privire la insolvabilitate; b) emitere de către organul abilitat sau proprietarul unităţii a ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărârii) întemeiat juridic de încetare a contractului individual de muncă înainte de termen; precum şi c) în alte cazuri prevăzute de contractul individual de muncă.
25. Conform prevederilor art.266 din Codul muncii, în legislaţia în vigoare şi/sau documentele de constituire ale unităţii pot fi prevăzute şi alte particularităţi de reglementare a muncii conducătorilor unităţilor, precum şi particularităţile de reglementare a muncii membrilor organului executiv colegial al unităţii, care activează în baza unui contract individual de muncă.
26. Colegiul atestă că contractul de management nr.09 din 08 august 2011, în temeiul căruia Dinu Sorocovici, a fost angajat în funcția ***** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, reglementează atribuțiile fondatorului, funcțiile și obligațiile administratorului, drepturile administratorului, condițiile de remunerare a

muncii administratorului și responsabilitatea părților și modul de rezolvare a conflictelor.

27. Raportând la caz prevederile legale sus menționate, în coroborare cu probatoriul cauzei, rezultă că directorul Întreprinderii de Stat se numește în funcție în baza legislației muncii, încheind contract individual de muncă pe un termen limitat, astfel că raporturile de muncă ale reclamantului nu sunt reglementate conform Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 04 iulie 2008.
28. Respectiv, în așa circumstanțe, litigiile de muncă apărute în cadrul exercitării atribuțiilor de către directorul Întreprinderii de Stat, sunt de competența instanței de drept comun.
29. Este de menţionat, că însuși participanții la proces, au solicitat casarea hotărârii instanței de fond pe motivul încălcării competenței.
30. Concomitent, instanța de judecată, în nici un fel, nu a motivat din care considerente legale a reținut pricina spre judecare, în situația în care raporturile de serviciu pentru funcția ********** al Întreprinderii de Stat Firma ”Editorial-poligrafică ”Tipografia Centrală”, nu au apărut în baza unui act administrativ individual de numire în funcție publică, emis în condițiile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr.158 din 04 iulie 2008, cu atât mai mult că nici procedura de numire în funcție nu este reglementată prin Legea nominalizată.
31. Sub acest aspect Colegiul pune în evidență faptul că, chestiunea cu privire la competența instanței reprezintă o problemă de drept și necesita a fi dezlegată necondiționat de instanță la judecarea pricinii.
32. Din acest punct de vedere judecătorul la primirea acțiunii urma să acorde eficiență cerințelor art.170 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă și să restituie cererea de chemare în judecată pe motiv că instanţa nu este competentă să judece pricina, însă, fără careva justificare, a omis să aprecieze acțiunea prin prisma competenței.
33. Așadar, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, prima instanţă nu a fost competentă să judece pricina, Colegiul reiterează concluzia de a admite cererile de apel, a casa hotărârea instanţei, ca fiind în contradicție cu art.239 Cod de procedură civilă, cu trimiterea cauzei la rejudecare în fond la instanța competentă în Judecătoria Chişinău, sediul Centru.
34. La rejudecarea cauzei instanța urmează să țină cont de cele relatate în prezenta decizie și să adopte o hotărâre temeinică și legală.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit.d), 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

D E C I D E :

Se admit cererile de apel declarate de către apelanta Agenția Proprietății Publice și de către persoana terță Constantin Calistru.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 noiembrie 2022, cu trimiterea cauzei la rejudecare în judecătoria competentă Judecătoria Chişinău, sediul Centru.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei: Ana Panov

Judecătorii: Angela Braga

Viorica Mihaila